
De zin van de dood

TEKST: TRODESSA BARTON

Iedereen heeft twee levens, het tweede begint zodra je beseft dat je er maar één hebt - Confucius

Ik schrok wakker. Het was zaterdagochtend vijf uur, toen ik ineens een vreemde stem in mijn oor hoorde fluisteren: 'Boek! Ik keek om me heen, maar er was niemand. Instinctief wist ik, ik moet een boek schrijven. Maar waarom? Ik hield niet eens van schrijven. Maanden negeerde ik die mysterieuze stem. Tot ik er niet meer omheen kon. Ik zou bijna exploderen als ik er geen gehoor aan gaf. In iedere cel in mijn lijf voelde ik dat ik dit te doen had. Er was maar één ding waar dit boek over kon gaan: de dood.

Dit duistere, ongezellige fenomeen had me al heel mijn leven gefascineerd. Als kind hadden we geregeld discussies aan de keukentafel over een leven na de dood, reïncarnatie en het bestaan van engelen of demonen. Ondanks al deze gesprekken bleef de dood een ongrijpbaar begrip. Pas toen mijn moeder begin vijftig de diagnose dementie kreeg, wandelde de dood mijn leven binnen. Veel te jong moest ik mijn moeder vaarwelzeggen. De dood zorgde voor een ongekend gemis, een verlangen om mijn moeder weer te zien, vast te houden, te kussen, te ruiken.

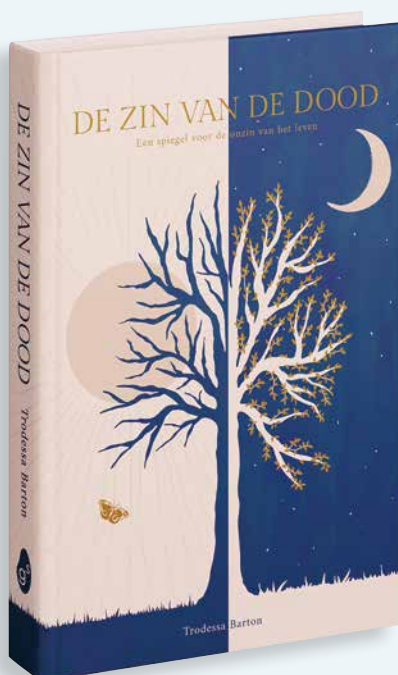
De dood schudde me opnieuw wakker toen ik op mijn zesendertigste de diagnose borstkanker kreeg. Ik wilde het aardse niet verlaten, ik wilde leven! De gedachte dat ik mijn kinderen zou moeten achterlaten was ondraaglijk. Het besef van mijn eigen sterfelijkheid maakte zoveel in mij los. Was dit hoe doodgaan voelde? Onzeker, lelijk, verloren, alleen. Of hoorde dit gevoel juist bij het beter worden? Mijn geconditioneerde ik kwijtraken om mijn oorspronkelijke ik te vinden? Ik had namelijk geen idee meer wie ik was of wat ik wilde. Mijn eigen vergankelijkheid trok alle maskers van mijn gezicht, kleepte mij uit en liet me naakt in de wereld staan.

Na anderhalf jaar van intensieve behandelingen was ik zo dankbaar dat ik door mocht leven. De dood had me geleerd om het leven daadwerkelijk te proeven. Voorzichtig stapte ik weer de wijde wereld in. Maar een paar maanden later werd ik nogmaals de duisternis in gezogen. Op vakantie in Afrika belandde ik in een coma door een hersenvliesontsteking. Ineens was er geen gedachte, geen herinnering, geen wit licht, geen tunnel, gewoon immense rust. Was dit hoe dood zijn voelde?

Het is een wonder dat ik het überhaupt mag navertellen. Maar als ik er zo over nadenk, heeft de kanker het besef van mijn eigen sterfelijkheid doen ontwaken. De hersenvliesontsteking heeft er vervolgens voor gezorgd dat ik me aan mijn sterfelijkheid heb overgegeven. En het vroege gemis van mijn moeder heeft me het effect van de dood doen voelen.

Doodgaan, dood zijn, gemis... 'Leer omgaan met de dood, daarna is alles mogelijk', schreef de Franse filosoof Albert Camus. Kennen de dood en ik elkaar nu? Is nu alles mogelijk?

De dood zat verstopt in mijn tumor en in de bacterie in mijn lijf. Hij begeleidde mij naar innerlijke stilte, naar een plek waar ik nog niet eerder was geweest. Een plek >

Trodessa Barton

was 24 toen haar moeder overleed, 36 toen ze zelf de diagnose kanker kreeg en 38 toen ze als gevolg van een hersenvliesontsteking in coma raakte. De dood was al vroeg aanwezig in haar leven. Dit bracht een zoektocht op gang die uitmondde in haar boek *De zin van de dood*, dat naast haar eigen verhaal gesprekken bevat die ze voerde met stervenden. Welke lessen leerde ze daar?

waar luisteren belangrijker werd dan praten en waar voelen de leidraad werd voor het denken. Een plek waar ik werd aangezet om een boek te schrijven over de dood. Ik durf wel te stellen dat hij mijn meest waardevolle leraar in het leven is geweest, een onverwachte bron van inspiratie en begeestering. En daar ben ik hem dankbaar voor. 🙏